

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
Кафедра менеджменту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

Беліков С. Б.

2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗПВС 04 МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ
(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 Управління та адміністрування

спеціальністю 073 «Менеджмент організацій та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет, відділення Економіко-гуманітарний інститут,
Факультет економіки та управління
(назва інституту, факультету, відділення)

Запоріжжя – 2019 рік

Робоча програма «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування» .
(назва спеціалізації)

«27» серпня 2019 року. 24 с.

Розробники: Гудзь П.В., професор кафедри менеджменту, доктор економічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол №1 від «27» серпня 2019 року

Завідувач кафедри менеджменту

«27» серпня 2019 року

(підпис)

(Пуліна Т.В.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і управління
(найменування факультету)

Протокол № 22 від «25» вересня 2019 року

« 25 » 09 2019 року

Голова

(підпис)

(Корольков В.В.)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)	Варіативна	
	Напрямок підготовки _____ (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>073 _____ «Менеджмент організацій та адміністрування»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ - _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		10-й	10-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5,25 самостійної роботи студента – 9,75	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		46 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35% до 65%

для заочної форми навчання – 7% до 93%

Мета навчальної дисципліни

Мета: оволодіння сучасними методиками викладання управлінських дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів зі спеціальності 073 «менеджмент» до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять.

Завданням вивчення дисципліни є:

- сформуванню поняття «навчального процесу»;
- розглянути його головні аспекти (навчання як система подачі знань; навчання як навчальна діяльність студентів);
- познайомитися з формами організації навчального процесу;
- розглянути поняття «зміст освіти»;
- навчитися розбиратися у структурі навчально-методичної документації зі спеціальності, зокрема: Держстандарт освіти у вигляді ОПП, навчальний план, робочу програму тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати

загальні компетентності:

- **ЗК2.**Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- **ЗК3.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- **ЗК5.**Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

Фахові (фахові, предметні) компетентності:

- **СК5.** Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- **СК12.** Здатність застосовувати основи педагогіки і психології в освітньому процесі у закладах вищої освіти;

Очікувані програмні **результати навчання:**

Програмні результати навчання ОП	Методи навчання	Форми оцінювання
РН 7. Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	Набуття, закріплення та використання знань на лекціях та практичних заняттях. Методи навчання: інформаційний, пояснювальний, практичний	Тестування, перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація; участь у дискусіях; виступи з доповідями;
РН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;	Набуття, закріплення та використання знань на лекціях та практичних заняттях. Методи навчання: інформаційний, пояснювальний	Колоквіум, тестування, перевірка результатів виконання індивідуальних робіт, презентація; участь у дискусіях; виступи з доповідями;
РН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.	Методика самооцінювання різних видів занять; організація дискусії на практичному занятті; організація робочого місяця викладача; відеотеки;	Тестування, підготовка конспекту лекцій; організація та проведення лекційного заняття; обговорення та оцінювання заняття.

	онлайн-ситуації	
PH 15. Вміти планувати і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;	Лекція, практичні заняття, дидактичні і психологічні методи проведення заняття, методи розробки авторських навчальних курсів, методи онлайн-освіти	Тестування, організація та проведення лекційного заняття; аналіз та оцінювання проведених студентами лекцій у формі конференцій; дискусійна панель

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України

Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства

Виникнення освіти та її еволюція. Освіта як соціальний феномен. Поняття та категорії освітньої діяльності. Види освіти. Самоосвіта. Освіта та навчання. Зміст освіти. Функції освіти. Місце вищої освіти в структурі освіти. Освіта упродовж життя.

Поняття та зміст вищої освіти. Функції вищої освіти. Освіта та економіка: форми взаємозв'язку та взаємодії. Суб'єкти вищої освіти та їх характеристика. Специфіка розвитку вищої освіти в період глобалізації.

Концептуальні засади та напрями розвитку вищої освіти в Україні. Національний та європейський контекст розвитку. Реформування вищої освіти. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Механізми і засоби забезпечення її реалізації. Проблеми розвитку вищої освіти в сучасних умовах.

Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні

Законодавча база функціонування та розвитку вищої школи. Закон України «Про вищу освіту» та його основні положення.

Нормативно-правова база функціонування системи вищої освіти. Накази та розпорядження МОНУ. Нормативно-правова база регулювання розвитку університетів. Нормативно-правові документи щодо реалізації положень Болонської декларації.

Нормативна база діяльності університету. Автономія ВНЗ та основні регулюючі засади. Статут ВНЗ. Положення про організацію навчально-виховної та наукової діяльності. Особливості регуляторної діяльності ВНЗ в умовах вертикальної та горизонтальної ієрархії управління освітою в країні.

Об'єднання університетів. Спілки, партнерства та нормативне забезпечення діяльності.

Тема 3. Організація управління вищою освітою

Структура вищої освіти. Рівні та ступені вищої освіти. Молодший бакалавр. Бакалавр. Магістр. Доктор філософії. Доктор наук.

Система стандартів вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності. Вимоги до освітньої програми.

Управління у сфері вищої освіти. Суб'єкти управління.

Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства

Завдання вищого навчального закладу. Правовий статус вищого навчального закладу. Типи вищих навчальних закладів.

Принципи діяльності, основні права та обов'язки вищого навчального закладу.

Оргструктура вищого навчального закладу та функції основних підрозділів.

Органи управління ВНЗ. Функції Керівника вищого навчального закладу. Керівник факультету, навчально-наукового інституту, кафедри. Вчена рада. Наглядова рада. Робочі та дорадчі органи. Органи громадського самоврядування вищих навчальних закладів. Студентське самоврядування. Наукові товариства студентів (курсантів, слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених.

Організація освітнього процесу. Форми навчання у вищих навчальних закладах. Учасники освітнього процесу. Вчені звання наукових і науково-педагогічних працівників.

Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін

Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти

Концепція підготовки фахівців-менеджерів. Кваліфікація менеджер з адміністрування та її визначальні риси.

Положення про організацію навчально-виховного процесу: його зміст та структура. Навчальний план підготовки фахівців як путівник студента. Структура навчального плану та функціональних і операційних етапів підготовки фахівців-менеджерів.

Види професійної управлінської діяльності у ВНЗ. Ректорат: завдання і функції корпоративного топ-менеджменту. Деканат та його функції. Випускова кафедра та її функції.

Взаємодія студента і оргструктур освіти у підготовці фахівця з менеджменту.

Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін

Підготовка викладача до заняття. Етапи підготовки лекції. Особливості використання лектором лінгвістичних, паралінгвістичних і кінетичних засобів впливу на аудиторію. Критерії оцінювання лекторської майстерності. Форми й порядок проведення практичних занять. Методи раціональної організації самостійної роботи студентів. Розроблення екзаменаційних білетів. Підготовка й проведення іспиту і заліку. Порядок проведення державного іспиту. Форми самостійної роботи студентів та її контроль з боку викладача.

Методика проведення лекційного, практичного та семінарського заняття у вищій школі. Типи та структура занять з економічних дисциплін. Науково-методична робота викладача.

Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу

Педагогічні технології активізації навчального процесу. Дистанційне навчання. Програмоване навчання. Теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна. Теорія управління процесом засвоєння знань Н. Ф. Талізінної. Алгоритмічний процес у педагогіці. Суб'єкт-суб'єктні відносини в навчальному процесі. Методи навчання. Проблемно-пошукові методи навчання. Логічні методи. Методи формування зацікавленості до навчання. Ігрове проектування.

Операційно-рольові і ділові ігри. Методика розроблення та організація проведення ділових ігор. Організація проблемного навчання.

Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю

Навчально-творча діяльність. Об'єкт і предмет дослідження НТД. Управління навчанням. Методи управління НТД. Теорія поетапного формування творчого досвіду В. П. Беспалька. Етапи прийняття науково обгрунтованого рішення творчої проблеми. Модель системи управління НТД. Проектування системи управління НТД. Процес управління НТД. Навчально-дослідна робота студентів. Організація роботи студентських наукових гуртків.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України													
Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства.	9	2	1	-		4	9	1	-	-			6
Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні.	12	2	1	-		6	12	1	-	-			6
Тема 3. Організація управління вищою освітою.	18	4	2	-		6	17	1	-	-			13
Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства.	20	6	2	-		4	20	-	-	-			13
Разом за змістовим модулем 1	40	14	6	-		20	58	2	-	-			38

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін													
Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.	10	2	2	-		4	9	-	-	-			7
Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін.	22	6	2	-		8	26	2	2	-			15
Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу.	17	4	2	-		8	16	1	-	-			10

Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.	12	4	2	-		6	13	1	-	-		12
Разом за змістовим модулем 2	50	16	8	-		26	62	4	-	-		40
Усього годин	90	30	14	-		46	90	6	2	-		82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства	1
2	Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні	1
3	Організація управління вищою освітою	2
4	Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства	2
5	Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти	2
6	Методичні основи викладання навчальних дисциплін	2
7	Методологічні основи активізації навчального процесу	2
8	Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю	2
...	Всього	14

7. Теми лабораторних занять

відсутні

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи студента.

Метою самостійної роботи студента в межах навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є засвоєння в повному обсязі навчальної

програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні фахівця вищої кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 65 % (78 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (120 годин).

У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної освітньо-наукової діяльності.

СРС в межах навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» включає:

- вивчення навчальної літератури за темами та пошук додаткової літератури;
- опрацювання лекційного матеріалу;
- конспектування окремих питань, що не розглянуті на лекційних заняттях;
- виконання практичних завдань за темами навчальної дисципліни;
- написання доповідей та коротких повідомлень до семінарських занять;
- підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;

- систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

- виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій студентській конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення студентом на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату, есе за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких студент на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

Завдання самостійної роботи, які передбачені навчальним планом і програмою навчальної дисципліни для засвоєння теоретичних знань і практичних навичок, наведені в таблиці.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України		
1	Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	4

	III. Написання доповідей та коротких повідомлень до практичного заняття.	
2	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Виконання тестового завдання.	6
3	Тема 3. Організація управління вищою освітою. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Підготовка індивідуального завдання (есе).	6
4	Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Повторення матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольної роботи.	4
Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін		
5	Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Виконати тестове завдання.	4
6	Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Виконати практичне завдання.	8
7	Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Підготувати індивідуальне завдання (есе).	8
8	Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю. I. Підготовка до практичного заняття. II. Підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. III. Повторення матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольної роботи.	6
	Разом	46

9. Індивідуальні завдання

Для студентів денної та заочної форми навчання – виконання індивідуальних завдань (есе).

1. Виконати творчі роботи за темами:

- Методичні підходи до формування навчальних планів для заочної форми навчання;
- Роль комп'ютерних мереж та сервісів технологій у покращенні якістю викладання та самонавчання;
- Система єдиних педагогічних вимог до студентів та їх дотримання в НУЗП;
- Критерії якості роботи викладача та оцінювання роботи викладача;

- Основні показники до аналізу проведеного навчального заняття;
 - Особливості використання та вибір ефективних форм, методів і техніки навчання менеджерів (фахівців у сфері публічного адміністрування);
 - Ігрові методи навчання у підготовці менеджерів та дидактичні алгоритми їх упровадження ;
 - Методичне забезпечення самостійного вивчення навчального курсу;
 - Основні поради куратору студентської академгрупи щодо формування творчої і дружньої атмосфери в колективі;
 - Організація віддаленого (дистанційного) навчання в умовах карантину.
2. Скласти розгорнуті плани-конспекти лекцій з професійно-орієнтованих дисциплін за ОПП за фахом “Менеджмент”, «Публічне управління та адміністрування» (за окремим списком).
 3. Підготовка до проведення відкритого аудиторного заняття*.
- *Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

1) словесні методи (джерелом знання яких є усне або друковане слово):

- *розповідь* – цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;

- *пояснення* – метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;

- *бесіда*, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних знань;

- *навчальна дискусія* – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій/обговорень з певної проблеми в малих групах; використовується для стимулювання пізнавального інтересу, залучення здобувачів вищої освіти до активного обговорення різноманітних наукових точок зору з тієї чи іншої проблеми, спонукання їх до осмислення різних підходів, до аргументації чужої і своєї позиції;

- *лекція* – передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою; використовується для забезпечення закінченості і цілісності сприйняття здобувачами вищої освіти навчального матеріалу в його логічних опосередкуваннях і взаємозв'язках по темі в цілому;

2) наочні методи (джерелом знань яких є спостережувані предмети, явища, наочні посібники):

- *ілюстрація* – передбачає розкриття сутності предметів і процесів через їх символічне зображення; використовується для показу здобувачам вищої освіти

ілюстративних посібників, плакатів, таблиць, графіків, схем, зарисовок на дошці, моделей тощо;

- *демонстрація* – метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування; використовується для показу здобувачам вищої освіти предметів і процесів в натурі і динаміці (наприклад, перегляд навчального кінофільму, презентації);

3) практичні методи (здобувачі вищої освіти отримують знання і виробляють вміння, виконуючи практичні дії, які сприяють формуванню та закріпленню практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань). При викладанні курсу «Управління якістю» використовуються наступні практичні методи:

- *практична робота* – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;

- *вправа* – для повторного виконання розумової або практичної дії з метою оволодіння нею або підвищення її якості;

- *дослідницький метод* – передбачає здобуття знання, дослідження предмету або явища, формулювання висновків і застосовування здобутих знань і навичок у житті, що вимагає від здобувачів вищої освіти максимуму самостійної пошукової, творчої діяльності, розв'язання наукових завдань;

- *проблемна ситуація* – організація навчального процесу, що передбачає створення проблемної ситуації та активну самостійну діяльність здобувачів вищої освіти у її розв'язанні. Це веде до ґрунтовного засвоєння і закріплення наукових положень, розвиває творче мислення і здатність до самостійної діяльності;

4) інтерактивні методи навчання (навчання, побудоване на активній взаємодії викладача та здобувачів вищої освіти):

- *кейс-метод* або *метод ситуаційних вправ* – метод, що дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем;

- *ділова гра* – метод пошуку рішень в умовній проблемній ситуації, що застосовується як метод активного навчання її учасників з метою вироблення у них навичок прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, а також як засіб тестування здібностей;

- *метод модерації* – метод, що дає змогу організувати інтерактивне спілкування, структуруючи та спрямовуючи групову роботу; спрямований на груповий пошук причин виниклої ситуації (проблеми), виявлення ймовірних наслідків і визначення шляхів вирішення ситуації;

- *інтелект-карта* – це спосіб зображення процесу мислення за допомогою схем і образів, що допомагає здобувачам вищої освіти вирішувати завдання та підвищувати якість навчання.

- *метод проектів* – освітня технологія, спрямована на отримання здобувачами вищої освіти знань у тісному зв'язку з життєвою практикою.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати результати навчання з дисципліни.

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПРН 7. Організувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;	- уміння розробляти методики організації, проведення та викладання (підвищення кваліфікації) для різних груп слухачів різних професійних груп та зарубіжних колег; -
ПРН 9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;	- набуття навичок спілкування з слухачами (аудиторією), встановлення зворотного зв'язку у комунікаціях; з - знати загальні засади психології поведінки людей; - здатність до засвоєння наукової термінології, володіння міжнародною науковою термінологією та мовою науки і наукових комунікацій.
ПРН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.	- розуміння суті особистого розвитку та професійного розвитку як його складової; - знання основних принципів планування власного часу в межах концепції самоменеджменту;
ПРН 15. Вміти планувати і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;	- володіти методикою планування занять, розробки програмних документів навчального процесу та окремої дисципліни за конкретною освітньою програмою; - орієнтуватися та робити вибір конкретних дидактичних прийомів викладання для певної дисципліни управлінського блоку;

12. Засоби оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

** Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**/ Укладачі: В.Г. Прушківський, С.Т. Яримбаш, В.Л. Грешта, А.В. та

ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ НУ «Запорізька політехніка». 2019. 59 с.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах;
- підготовка, презентація і проведення академічної лекції.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, ведення конспекту, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання заліку включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

13. Критерії оцінювання результатів навчання студентів Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ (протягом кожного з модулів)	Робота на лекціях: - присутність на лекційних заняттях; - ведення конспекту; - участь в експрес-опитуванні (тестуванні); - участь у навчальній дискусії.	Макимум 40 балів за модуль
	Робота на практичних заняттях: - присутність на заняттях; - доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни - усне опитування, тестування, рішення практичних задач; - участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання; - участь у діловій грі, - написання тез наукових повідомлень; - написання наукової статті,.	Макимум 60 балів за модуль
РУБІЖНИЙ (МОДУЛЬНИЙ) КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1 «Функціонування вищої освіти України»	Максимальна оцінка – 100 балів
	Модульний контроль № 2 «Практикум з викладання економічних дисциплін»	Максимальна оцінка – 100 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Згідно з рішенням кафедри
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ залік	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить у формі співбесіди.	Критерії оцінювання зазначено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ECTS»

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються наступним чином:

а) робота на лекціях:

- **35-40 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 90% лекційних занять, має охайний конспект лекційного матеріалу, показує вільне володіння матеріалом, правильно відповідає на питання (тести), приймає активну участь у навчальній дискусії;

- **31-34 бали:** здобувач вищої освіти відвідав 80% лекційних занять, має охайний конспект лекційного матеріалу, в основному орієнтується в матеріалі, але допускає неточності, незначні помилки при усних відповідях чи тестах, обізнаний

з предметом, приймає участь у навчальній дискусії;

- **24-30 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 70% лекційних занять, конспект не повний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи. Здобувач вищої освіти лише частково розкриває питання, слабо в них орієнтується, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують, дає неправильні відповіді на тестах, іноді приймає участь у навчальній дискусії;

- **0-23 бали:** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% лекційних занять, має неохайний, неповний конспект, в якому відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти невірно відповідає на питання, або недостатньо в необхідному обсязі предмету, не приймає участі у навчальній дискусії;

б) робота на практичних заняттях:

- **54-60 балів.** здобувач вищої освіти відвідав 90%-100% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 90%.

- **51-53 балів** здобувач вищої освіти відвідав 75%-80% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 80%.

- **45-50 балів** здобувач вищої освіти відвідав 60-70% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 60%.

- **0-44 бали** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% практичних занять, та виконав менш ніж 30% загального обсягу практичних завдань.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять:** усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальну кількість балів за поточним контролем за окремим змістовним модулем або не згоден з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається наступним чином: модуль №1 – 100 балів; модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання. Шкалу оцінювання завдань модульної контрольної роботи наведено у таблиці:

Вид завдання	Бали	Критерії оцінки
Теоретичні питання : 2 питання по 25 балів максимум за	20-25 балів	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом в повному обсязі, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання. Відповідь на питання сформульовано в термінах науки, викладено літературною мовою, демонструє

кожне		авторську позицію здобувача вищої освіти.
	15-19 балів	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, самостійно викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
	9-14 балів	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
	5-8 балів	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст питання під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
	0-4 балів	Здобувач вищої освіти: - не володіє навчальним матеріалом; - не в змозі його викласти; - не розуміє змісту теоретичних питань
Практичне завдання (максимум 50 балів)	40-50	Здобувач вищої освіти дав повну вичерпну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - правильного арифметичного результату; - доцільного і логічного пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - належним чином оформленої графічної частини (у разі потреби); - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - ґрунтовних висновків. При виконанні завдання допускається не більше 1-2 несуттєвих помилок або описок.
	30-39	В цілому здобувач вищої освіти дав повну відповідь, яка складається з: - вибору вірного алгоритму вирішення завдання; - приблизно правильного арифметичного результату (або не більше 3-4 несуттєвих помилок); - пояснення виконаних розрахунків; (у разі потреби); - графічної частини (у разі потреби), оформленої з деякими зауваженнями; - структурованого викладу матеріалу теоретичної частини завдання; - висновків. В цілому завдання повинно бути виконано не менш ніж на 75%.
	18-29	Відповідь здобувача вищої освіти: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною) або містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений арифметичний результат (якщо він є необхідним) або не має пояснень та висновків; В цілому завдання виконано менш ніж на 75%.
	10-17	Здобувач вищої освіти розуміє суть завдання, але його відповідь: - містить суттєві помилки у виборі алгоритму вирішення завдання; - не має графічної частини (якщо вона є необхідною); - містить грубі помилки у розрахунках / має невірно визначений

		арифметичний результат (якщо він є необхідним); - не має пояснень та висновків; - містить не більше 30% виконаного завдання.
	0-9	Здобувач вищої освіти: - не розуміє завдання; - не в змозі його виконати; - виконав завдання повністю неправильно - виконав менш ніж 20% завдання.

Якщо здобувач вищої освіти не отримав залік за поточними результатами та результатами модульного контролю, залік виставляється за результатами підсумкової співбесіди, результати якої оцінюються за шкалою ЄКТС. Питання до заліку здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з наступних варіантів:

№	Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4)	Змістовий модуль № 2 (Т5, Т6, Т7, Т8)	Визначення підсумкової оцінки (максимум 100 балів)
1	Поточний контроль 1	Поточний контроль 2	(ПК1 + ПК2)/2
2	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(МКР1+МКР2) /2
3	Поточний контроль 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(ПК1+МКР2)/2
4	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Поточний контроль 2	(ПК2+МКР1)/2
5	Складання заліку з дисципліни		100

До залікової відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--	---

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді співбесіди. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Методика викладання у вищій школі». До залікової відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

14. Методичне забезпечення

1. Програма навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування». Уклад. Гудзь П.В. Запоріжжя: НУЗП, 2020. 15 с.

2. Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для студентів спеціальності 073 «Менеджмент», освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування». Уклад. Гудзь П.В. Запоріжжя: НУЗП, 2020. 25 с.

3. Плани практичних занять та методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем галузі знань галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітня програма «Менеджмент організацій та адміністрування». Укл. П.В Гудзь. Запоріжжя: НУЗП, 2020. 54 с.

4. Завдання до самостійної роботи та методичні рекомендації з самостійного вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем галузі знань галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітня програма «Менеджмент організацій та адміністрування». Укл. П.В Гудзь. Запоріжжя: НУЗП, 2020. 19 с.

15. Рекомендована література

Базова:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи : навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Вид.3-єК. : Кондор, 2018. 272 с.

2. Білан Л.Л. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Ніжин: ПП Лисенко, 2010. 399 с.

3. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя. Авторський колектив: М.Ф.Степко, Я.Я.Болюбаш, В.Д.Шинкарук, В.В.Грубінко, І.І.Бабин. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 348с.
4. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : підручник / І. В. Зайченко. - 3-е вид., переробл. і доп. – Київ : Ліра-К, 2018. – 512 с.
5. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва. – Кривий Ріг : КДПУ, 2018. 270 с.
6. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К. : ЦУЛ, 2017. 232 с.
7. Основи організації та методики викладання у вищій школі : навч. посіб. / В. Т. Білоус, Л. І. Горюнова, А. В. Цимбалюк, С. Я. Цимбалюк ; Держ. податк. адмін. України; Акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь : Акад. ДПС України, 2011. 144 с.

Додаткова література:

8. Вієвська М. Г. Менеджмент вищої економічної освіти: навчально-метод. посібник / М. Г. Вієвська, Л. І. Красовська, Н. Л. Шкіря. – Львів : Магнолія 2006, 2015. – 346 с.
9. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки школи : навч. посіб. за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури К. : Центр навч. л-ри, 2015. 398 с.
10. Галузьяк В. М. Педагогіка : навч. посіб. / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. Вінниця: Віноблдрукарня, 2010. 200 с.
11. Кучерявий О. Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі : аспекти проектування. Донецьк : ДонНУ, 2016. 304 с.
12. Мистецтво бути викладачем : практик. посіб. / за ред. О. І. Сидоренка. К. : Консорціум із удосконалення менеджменту в Україні, 2013. 144 с.
13. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Мороза. К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 337 с.
14. Педагогічна майстерність : підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін. / За ред. І.А. Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. К. : Вища школа, 2014. 442 с.
15. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посіб. К. : Вища шк., 2015. 239 с.
16. Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] К. : Академія, 2017. 224 с.
17. Sadova, U. Ya. Higher education development in Ukraine and its regions in the context of the 21st century challenges = Розвиток вищої освіти в Україні та її регіонах в умовах викликів ХХІ століття / U. Y. Sadova, O. S. Hrynkevich // Регіональна економіка. – 2018. – № 2 (88). – Р. 55-68.
18. Babushko S. L. Solovei Core indicators of assessing policy of european countries on validating non-formal and informal learning = Ключевые индикаторы политики оценивания результатов неформального и информального образования в европейских странах. Педагогіка і психологія. – 2019. – № 1 (102). – Р. 61-68.

19. Яцунь О. Університетська освіта: шлях від ревізії до світоглядного переосмислення та визначення нових векторів розвитку : [майбутнє вищої освіти. Онлайн-освіта, її позитивні та негативні сторони, їх вплив на економіку] Вища школа. – 2017. – № 4 (153). – С. 34-47.

20. Щербак Н. Метод оцінювання якості тестових завдань."Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 853. Інформатизація вищого навчального закладу. – Львів, 2016. – С. 109-116.

21. Шулікін Д. Пілотні проекти : [розвиток дуальної форми навчання в українських закладах фахової передвищої та вищої освіти]. Освіта України. 2019. 2 грудня (№ 47). С. 12.

22. Шкіль О. Технологія проведення експертизи електронних навчальних матеріалів для дистанційного навчання / О. Шкіль, В. Каук, К. Пуголовок // "Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 831. Інформатизація вищого навчального закладу. – Львів, 2015. – С. 16-22.

23. Швець В. Психолого-педагогічні аспекти управління навчальною діяльністю студентів з використанням дистанційних технологій навчання / В. Швець // Вища освіта України. – 2015. – № 2 (57). – С. 37-43.

24. Чикун Н. Інноваційні технології навчання у реформуванні системи вищої освіти : [конструктивне вирівнювання; білінгвальне навчання; метод проектів; активізація пізнавальної діяльності; інтерактивні технології] / Н. Чикун, Б. Пасальський // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2016. – № 3 (107). – С. 135-144.

25. Чернова О. І. QR-kod! Why not? : [технології проведення опитування на уроках інформатики через QR-коди з використанням хмарних сервісів та безкоштовних додатків] / О. І. Чернова // Педагогічна майстерня. – 2020. – № 2 (110). – С. 7-11.

26. Церклевич В. Модерні можливості використання візуального методу у викладанні історії економіки : [представлено приклади використання засобів наочності (навчальна екскурсія, вивчення музейних експозицій) у зарубіжній та вітчизняній педагогічній практиці]. Вища школа. – 2017. – № 9 (158). – С. 116-125.

27. Хмурова В. Дистанційна освіта в період пандемії COVID-19 : [на прикладі України] / В. Хмурова, І. Гращенко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2020. – № 3 (131). – С. 135-146..

28. Федулова І. Тренди підготовки фахівців з "Управління бізнесом" : [розглянуто основні тенденції розвитку вищої освіти в Україні, перспективи її подальшого розвитку. Важливість підвищення якості освіти] / І. Федулова, А. Безус // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2019. – № 5 (127). С. 96-112.

29. Удосконалення методів оцінювання набуття знань студентів на основі дистанційного навчання / В. Зорін, В. Бандура, Р. Храбатин та ін. // "Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 853. Інформатизація вищого навчального закладу. – Львів, 2016. – С. 116-121.

30. Татомир І. Інноваційні моделі діяльності мега-університетів у сучасній парадигмі освіти : [особлива увага приділяється віртуальним, телевізійним і кіберосвітнім структурам та їхнім добровільним багатофункціональним об'єднанням у формі консорціумів]./ Вища школа. 2018. № 5-6 (167). С. 43-57.

31. Сусь Б., Сусь Б. Самостійна навчальна діяльність студентів в умовах комп'ютеризації навчального процесу. Вища школа. 2016. № 9 (146). – С. 95-102.

32. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. 2015. № 2. С. 19-28.

33. Складові успіху сучасного університету : [на прикладі Національного технічного університету "Дніпровська політехніка"] / О. Азюковський, А. Бардась, О. Григор'єв, М. Трегуб // Вища школа. – 2019. – № 5 (178). – С. 28-38.

34. Савченко Т. Електронні навчальні курси на основі технології Articulate Storyline / Т. Савченко, Л. Власенко // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2017. – № 1 (111). – С. 127-136.

35. Роменець В. Виховання творчих здібностей у студентів : [модель структури інтелекту (за концепцією П. Гілфорда). Формування здібностей до наукової творчості. Структура творчого процесу та можливості його оптимізації] / В. Роменець // Психологія і суспільство. – 2018. – № 3-4 (73-74). – С. 178-223.

36. Примаченко І. Смешанное обучение - одна из главных целей Prometheus : [інтерв'ю с І. Примаченко, основателем платформи Prometheus о тенденциях рынка on-line образования в Украине / записала К. Машевская] / І. Примаченко // Бизнес. – 2016. – № 45 (1240). – С. 40-42.

37. Помиткіна Л. В. Розвиток готовності студентів до прийняття стратегічних життєвих рішень засобами відеолекторію / Л. В. Помиткіна // Педагогіка і психологія. – 2015. – № 1 (86). – С. 50-56.

38. Опанасюк Ю. Дистанційне навчання як наслідок еволюції традиційної системи освіти : [позитивні й негативні риси дистанційної освіти. Порівняльна характеристика дистанційного і змішаного навчання] / Ю. Опанасюк // Вища освіта України. – 2016. – № 1 (60). – С. 49-53.

39. Г. Онкович, В. Білецький, А. Онкович, М. Ткаченко. Нове у медіаосвіті: інженерна блогідидактика : [розглядається вітчизняний медіаосвітній фактаж і пропонуються нові інструментальні технології щодо використання соціальної мережі в освітньому процесі вищої школи] Вища школа. 2019. № 1 (174). С. 26-33.

40. Нестуля О., Кононец Н. Моделювання дидактичної системи формування лідерської компетентності майбутніх менеджерів у сучасному університеті. Вища школа. – 2020. – № 1 (186). – С. 55-71.

41. Марченко Д. Діджиталізація університету : [досвід Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля] / Д. Марченко, О. Брежнев // Вища школа. – 2020. – № 1 (186). – С. 34-43.

42. Мазаракі А. Цифрові детермінанти трендів підготовки фахівців / А. Мазаракі // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2020. – № 2 (130). – С. 5-20.

43. Коломієць С. С., Я. Г. Тікан Науково-дослідна робота як засіб розвитку творчого потенціалу особистості студента : [наукова грамотність, її компоненти. Аналітико-синтетичні вміння. Рівні креативної діяльності. Організація НДР] Педагогіка і психологія. 2016. № 2 (91). С. 30-36.

44. Золотарьова І. Використання можливостей Microsoft OneNote для організації дистанційної індивідуальної та групової роботи студентів / І. Золотарьова, О. Плоха // "Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 831. Інформатизація вищого навчального закладу. – Львів, 2015. – С. 9-15.

45. Захарчин Г. Особливості викладання економічних дисциплін у сучасних реаліях : [запропоновано технології навчання завдяки стимулюванню образно-інтуїтивного сприйняття світу й економічних процесів та розвитку економічного мислення і світоглядно-ціннісних якостей / Г. Захарчин // Вища школа. – 2019. – № 10 (183). – С. 45-54.

46. Загородня А. Форми і методи підготовки фахівців економічної галузі у вищих навчальних закладах України / А. Загородня // Вища школа. – 2017. – № 1 (150). – С. 37-43.

47. Думанський Н. Використання системи аналізу навчальних матеріалів в середовищі дистанційної освіти "eFront" / Н. Думанський // "Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 879. Інформатизація вищого навчального закладу. – Львів, 2017. – С. 41-48.

48. Давліканова О. Побудова дуальної форми здобуття освіти: основні напрямки дискусії : [на прикладі Німеччини та України] / О. Давліканова // Маркетинг в Україні. – 2019. – № 4 (115). С. 46-62.

49. Гарєєва Ф. Лекція у системі вищої освіти : [розкрито особливості лекцій, їхніх функцій, місця лекцій у системі вищої освіти] Вища школа. – 2017. – № 1 (150). – С. 44-50.

50. Возняк О. Переваги та недоліки застосування опорних схем у навчальному процесі / О. Возняк // Вища школа. – 2017. – № 4 (153). – С. 90-97.

51. Винничук Р. Інноваційні підходи до мотивації студентів покоління Z : [особлива увага приділена гейміфікації та діджиталізації навчального процесу, а також структурні подання інформації]. Вища школа. 2020. № 1 (186). С. 72-79.

52. Буй Т. Монетизація знань : [розвиток технологій внесло свої корективи в зв'язь между образованием и карьерой: решающим фактором карьерного успеха стали не знания, а способности. Динамика спроса на онлайн-курсы; курсы по тематике (2011-2017)]. Бизнес. – 2017. – № 14. – С. 56-58.

53. Бондарь А. Виртуальная парта : [тренды онлайн-образования. В 2016 году онлайн учились 58 млн. человек во всем мире. Мировые вузы делают ставку на удаленные курсы] / А. Бондарь // Бизнес. – 2017. – № 34-35-36. – С. 46-48.

54. Андрущенко В. Глобальні тренди розвитку освіти ХХІ століття / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2019. – № 3 (74). – С. 5-14

Періодичні видання

1. «Сучасна освіта» (журнал) .

2. «Педагогічна майстерня» (журнал).
3. «Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України» (журнал).
4. «Освіта України» (газета).
5. «Вища освіта України» (журнал).
6. «Вища школа» (журнал).
7. Інформатизація вищого навчального закладу (Львів)

Інформаційні ресурси. І про інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://www.mon.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Discover. Share. Present. : [сайт содержит внушительное количество презентаций, инфографиков и документов в сфере технологий, образования и дополнительных разделов]. - Электронные данные. – [Б. м.] : LinkedIn Corporation, 2017 -.- Режим доступа: <https://www.slideshare.net/>. - Заглавие с экрана. – Дата просмотра: 27.04.2017.
4. Shvets V. The new model of feedback between students and e-learning platform MOODLE = Нова модель зворотних зв'язків між студентом і платформою дистанційного навчання MOODLE / V. Shvets // Вища освіта України. – 2017. – № 2 (65). – Р. 46-51.
5. EdEra Books : [український освітній проект інтерактивної освітньої літератури. Створює повноцінні онлайн-курси та супроводжувальні матеріали широкого профілю]. - Електронні дані. – Київ : EdEra, 2014–2016. - Режим доступу: <https://www.ed-era.com/books/>. – Назва з екрана. - Дата перегляду: 26.01.2017.
6. Шишкіна М. П. Використання хмарних сервісів відкритої науки в освітньо-науковому середовищі університету : [на прикладі хмарного сервісу Office 365] Педагогіка і психологія. 2019. № 3 (104). С. 23-29.
7. Каук В. Хмарні технології у підтримці самостійної роботи студентів : [способи підтримки різних видів самостійної роботи студентів інструментальними засобами дистанційного навчання на основі LMS Moodle] / В. Каук, В. Гребенюк, О. Шкіль // "Львівська політехніка" національний університет. Вісник... : збірник наук. праць. № 853. Інформатизація вищого навчального закладу. Львів, 2016. С. 11-17.
8. Воронкін О. Класифікація інформаційних технологій навчання. Вища освіта України. 2015. № 2 (57). С. 95-102.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра _____ **менеджменту** _____
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Методика викладання у вищій школі** _____
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: _____ **«Менеджмент організацій та адміністрування»** _____
(назва освітньої програми)

Спеціальність: _____ **073 «Менеджмент», освітня програма (спеціалізація)** _____
(найменування спеціальності)

Галузь знань: _____ **07 «Управління та адміністрування»** _____
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: _____ **магістр** _____
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри

_____ **менеджменту** _____
(найменування кафедри)

Протокол №_1___ від ___18 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання у вищій школі, відповідає робочому навчальному плану, вибіркова
Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський) рівень</i>
Викладач	Гудзь Петро Васильович, професор, д.е.н., професор кафедри менеджменту;
Контактна інформація викладача	<i>Pitgudz@gmail.com</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Предметна аудиторія кафедри</i>
Обсяг дисципліни	<i>90 год. 30 лекційних, 14 семінарських, 46 годин самостійної роботи, залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p><i>Перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні – Менеджмент, Операційний менеджмент, Адміністративне право.</i></p> <p><i>Компетентності, які полегшують засвоєння дисципліни – загальні: ЗК2.Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК4.Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, ЗК7.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</i></p> <p><i>Фахові компетентності: СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів; СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; СКО13. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у сфері менеджменту.</i></p> <p><i>Перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні цієї дисципліни – Управління розвитком організації, магістерська робота.</i></p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p><i>Майбутньому фахівцеві варто вивчити саме цю навчальну дисципліну по причині а) Методика викладання у вищій школі – це дисципліна прикладна, яка дозволяє набути практичних навичок організації та проведення навчального процесу; б) формує</i></p>	

компетентності кваліфікованого викладача вищої школи.

загальні компетентності:

- **ЗК2.**Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- **ЗК3.**Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- **ЗК5.**Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

Фахові компетентності:

- **СК5.** Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- **СКО12.** Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

Очікувані програмні результати навчання:

- **ПР7.** Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті;
- **ПРН9.** Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами
- **ПР11.** Забезпечувати особистий професійного розвиток та планування власного часу;
- **ПРН15.** Вміти планувати і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

оволодіння сучасними методиками викладання управлінських дисциплін у вищій школі, методологією розробки методичних матеріалів з напрямку підготовки 07 «менеджмент та адміністрування» до викладання та формування вмінь щодо проведення всіх форм занять.

5. Завдання вивчення дисципліни

- сформулювати поняття «навчального процесу»;
- розглянути його головні аспекти (навчання як система подачі знань; навчання як навчальна діяльність студентів);
- познайомитися з формами організації навчального процесу;
- розглянути поняття «зміст освіти»;

– навчитися розбиратися у структурі навчально-методичної документації зі спеціальності, зокрема: Держстандарт освіти у вигляді ОПП, навчальний план, робочу програму тощо.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Функціонування вищої освіти України

Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства.

Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні.

Тема 3. Організація управління вищою освітою.

Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства.

Змістовий модуль 2. Практикум з викладання економічних дисциплін

Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.

Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін.

Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу.

Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1.	Тема 1. Роль і значення вищої освіти в розвитку суспільства.	Лекція, семінар	4
2-	Тема 2. Нормативно-правові засади функціонування вищої освіти в Україні.	Лекція, семінар	4
3.	Тема 3. Організація управління вищою освітою.	Лекція, семінар	6
4.	Тема 4. Університет: його роль та значення в розвитку лідерського і інституційного потенціалу суспільства.	Лекція, семінар	6
5.	Тема 5. Дидактичні основи підготовки управлінських кадрів у системі вищої освіти.	практикум	6

6.	Тема 6. Методичні основи викладання навчальних дисциплін.	Практикум	6
7.	Тема 7. Методологічні основи активізації навчального процесу.	практикум	6
8.	Тема 8. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю.	практикум	6
	Разом		44

8. Самостійна робота

Графіку самостійної роботи – 46 год, з яких 24 год відводиться на підготовку до читання лекцій та підготовку конспекту за визначеною викладачем дисципліною на тему.

Години консультативної роботи - за семестровим розкладом

Контроль оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання (проведеного заняття):

Рівень виконання ІНДЗ	К-ть балів
ІНДЗ виконано відмінно: повно висвітлена тема із сформульованими власними висновками	10
Недостатньо висвітлена тема із нечітко сформульованими власними висновками	5-9
Задовільне виконання ІНДЗ – неповно висвітлено тему без власних висновків студента	3-4
Тема висвітлена без чіткого розуміння суті дослідження	1-2

9. Система та критерії оцінювання курсу

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка», контрольні заходи включають в себе поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» включає в себе поточний, рубіжний та підсумковий контроль. Також, за окремим наказом ректора, може проводитися ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої

освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктів, олімпіадах;
- підготовка , презентація і проведення академічної лекції.

Для здобувачів вищої освіти денного відділення поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямками:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, ведення конспекту, участь в експрес-опитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення заліку і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. **Семестровий контроль** з дисципліни «Методика викладання у вищій школі» проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання заліку включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в залікову відомість є сумою

балів за різні види навчальної роботи.

Залік проводиться за наявності незадовільної оцінки підсумкового модуля або за вибором здобувача вищої освіти.

За роботу на лекційних та практичних заняттях бали розподіляються наступним чином:

а) робота на лекціях:

- **35-40 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 90% лекційних занять, має охайний конспект лекційного матеріалу, показує вільне володіння матеріалом, правильно відповідає на питання (тести), приймає активну участь у навчальній дискусії;

- **31-34 бали:** здобувач вищої освіти відвідав 80% лекційних занять, має охайний конспект лекційного матеріалу, в основному орієнтується в матеріалі, але допускає неточності, незначні помилки при усних відповідях чи тестах, обізнаний з предметом, приймає участь у навчальній дискусії;

- **24-30 балів:** здобувач вищої освіти відвідав 70% лекційних занять, конспект не повний, в ньому відсутні декілька лекцій або питань для самостійної роботи. Здобувач вищої освіти лише частково розкриває питання, слабо в них орієнтується, погано ознайомлений із теоретичними питаннями та з процесами, що їх репрезентують, дає неправильні відповіді на тестах, іноді приймає участь у навчальній дискусії;

- **0-23 бали:** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% лекційних занять, має неохайний, неповний конспект, в якому відсутня більша кількість лекцій та завдань самостійної роботи. Здобувач вищої освіти невірно відповідає на питання, або недостатньо в необхідному обсязі предмету, не приймає участі у навчальній дискусії;

б) робота на практичних заняттях:

- **54-60 балів.** здобувач вищої освіти відвідав 90%-100% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 90%.

- **51-53 балів** здобувач вищої освіти відвідав 75%-80% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 80%.

- **45-50 балів** здобувач вищої освіти відвідав 60-70% практичних занять. Сумарний обсяг виконання практичних завдань протягом семестру – не менш ніж 60%.

- **0-44 бали** здобувач вищої освіти відвідав менш ніж 60% практичних занять, та виконав менш ніж 30% загального обсягу практичних завдань.

Також передбачається **порядок зарахування пропущених занять:** усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

За умови, якщо здобувач вищої освіти через поважні обставини не отримав мінімальну кількість балів за поточним контролем за окремим змістовним модулем або не згоден з оцінкою, він може під час рубіжного контролю написати модульну контрольну роботу.

Оцінювання рубіжного контролю здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою. Розподіл балів за модулями відбувається наступним чином: модуль №1 – 100 балів; модуль №2 – 100 балів.

Модульна контрольна робота складається з двох теоретичних питань та практичного завдання.

Якщо здобувач вищої освіти не отримав залік за поточними результатами та результатами модульного контролю, залік виставляється за результатами підсумкової співбесіди, результати якої оцінюються за шкалою ЄКТС. Питання до заліку здобувачі вищої освіти можуть знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua>.

Таким чином, остаточна оцінка за курс для здобувачів вищої освіти *денного відділення* розраховується за одним з наступних варіантів (табл.1):

Контроль знань здобувачів вищої освіти *заочного відділення* здійснюється шляхом виконання та подальшого захисту контрольної роботи у вигляді співбесіди. Зміст завдань контрольної роботи можна знайти в системі дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка»: <https://moodle.zp.edu.ua> та у методичних вказівках до виконання контрольної роботи з дисципліни «Методика викладання у вищій школі». До залікової відомості заносяться результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.

10. Політика курсу

В умовах можливого карантину та впровадження он-лайн-освіти освоєння студентом навчальної дисципліни здійснюється самостійно, на засадах академічної доброчесності; щотижня студент має звітувати через електронну пошту про стан виконаних завдань та раз у тиждень – за графіком, виходити на онлайн-консультацію.

Таблиця 1

№	Змістовий модуль №1 (Т1, Т2, Т3, Т4)	Змістовий модуль № 2 (Т5, Т6, Т7, Т8)	Визначення підсумкової оцінки (максимум 100 балів)
1	Поточний контроль 1	Поточний контроль 2	(ПК1 + ПК2)/2
2	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(МКР1+МКР2) /2
3	Поточний контроль 1	Модульна контрольна робота (МКР) 2	(ПК1+МКР2)/2
4	Модульна контрольна робота (МКР) 1	Поточний контроль 2	(ПК2+МКР1)/2
5	Складання заліку з дисципліни		100

До залікової відомості заносяться сумарні результати в балах за 100-бальною шкалою, 4-х бальною національною шкалою та за шкалою ECTS.